

Oulun seudun ammattikorkeakoulun opiskelijakunnan
valtakunnallisen vaikuttamisen ohjelma

Esipuhe

Tämä poliittinen ohjelma on Oulun seudun ammattikorkeakoulun opiskelijakunnan (OSAKO) linjaus opiskelijan yhteiskunnasta, korkeakoulusta ja hyvinvoinnista valtakunnallisesti. Tässä ohjelmassa linjataan ne periaatteet ja toimet, joita opiskelijakunta pitää esillä vaikuttaessaan valtakunnallisesti ja yhteiskunnassa.

Valtakunnallisen vaikuttamisen ohjelmassa on uusien avauksien lisäksi jo perinteiksi muodostuneita kantoja, joista osa juontuu kaukaa historiasta. Niiden päivittäminen ja vahvistaminen myös nyky-opiskelijakunnan mielipiteiksi on paikallaan. Näin kehitetään poliittista keskustelua opiskelijakunnan sisällä sekä tuetaan toimijoiden sitoutumista OSAKOn kantoihin.

OSAKO ajaa ohjelman tavoitteita Suomen ammattikorkeakouluopiskelijakuntien liitto - SAMOK ry:n kautta mutta myös alueellisen yhteistyön ja aktiivisen yhteiskunnallisen keskustelun avulla. Esiin nostetaan erityisesti niitä toimenpiteitä, joilla opiskelija voi kasvaa aktiiviseksi ja osallistuvaksi yhteisön jäseneksi - niin ammattikorkeakoulussa, alueella kuin valtakunnallisellakin tasolla.

Ohjelma on hyväksytty edustajiston kokouksessa 12.10.2010.

Opiskelijana yhteiskunnassa

SAMOKista vaikuttava suunnannäyttjä

SAMOKia tulee kehittää opiskelijavetoisesti vahvaksi ammattikorkeakouluopiskelijoiden valtakunnalliseksi edunvalvojaksi. Liitto on perustettu ajamaan opiskelijakuntien yhteisiä valtakunnallisia tavoitteita. Vastuu opiskelijakuntien toiminnan kehittamisestä on puolestaan opiskelijakunnilla.

Automaatiojäsenyys on säädettävä lakiin

Opiskelijakuntien automaatiojäsenyys varmistaa opiskelijakunnille tasa-arvoiset resurssit ja toimintakyvyn. Opiskelijakunnassa tehdään kaikkia opiskelijoita koskevia päätöksiä ja vaikutustyötä, joten automaatiojäsenyys edistää yksittäisen opiskelijan oikeusturvaa.

Opiskelijakunta on ammattikorkeakouluopiskelijaa lähimpänä oleva taho, joka kasvattaa aktiivisia korkeakoulu yhteisön jäseniä. Opiskelijakunnassa toimimalla opiskelija oppii aktiiviseksi, valveutuneiksi ja kriittiseksi kansalaiseksi.

Opiskelijaliike poliittisesti aktiiviseksi

Ammattikorkeakouluopiskelijaliikkeen on edistettävä opiskelijoiden osallistumista kaikkeen yhteiskunnalliseen ja poliittiseen toimintaan esimerkiksi tukemalla ammattikorkeakoulutaustaisia ehdokkaita kunnallisissa ja valtakunnallisissa vaaleissa sekä kannustamalla opiskelijoita äänestämään vaaleissa. Tämä vaatii myös opiskelijatoiminnan moniarvoisuuden hyväksymistä ja hyödyntämistä opiskelijakunnissa.

Esteetön tietoyhteiskunta edistää aktiivista kansalaisuutta

Opiskelijoiden osallistumista ja hyvinvointia edistetään kehittämällä sähköisiä asiointijärjestelmiä. Yleisradion palveluihin liittyvät maksut, että muut mahdolliset maksut tulee maksaa verotuloista. Tämä on selkein ja helpoin tapa huomioida opiskelijoiden ja muiden vähätuloisten maksukyky. Tasaveroina toimiviin maksuihin on erittäin hankala saada eri maksuluokkia opiskelijoille ja muille erityisryhmille.

Opiskelijana korkeakoulussa

Opiskelupaikan valinnan on oltava vapaaehtoista

Nuorten syrjäytymiseen tulee puuttua muilla kuin pakkokeinoilla opiskelupaikkojen suhteen. Peruskoulun ja toisen asteen opintojen ohjaukseen panostamalla nuoret voidaan ohjata onnistuneisiin, vapaaehtoiisiin valintoihin. Nuorten syrjäytymistä voidaan ehkäistä ja nuorisotyöttömyyttä vähentää työvoimapolitiisin toimenpitein, joihin pakkohaku ei kuulu.

Korkeakoulutuksen tulee olla maksutonta kaikille Suomessa

Suomalaisen korkeakoulutuksen ei pidä olla maksullista tutkintoon johtavan tilauskoulutuksen eikä lukukausimaksujen muodossa Opiskelijoiden välinen tasa-arvo ja korkeakoulu yhteisön jäsenten yhdenmukaiset oikeudet on turvattava maksuttoman koulutuksen keinoin. Perusteet kaupallistamiselle ovat heikot, sillä lukukausimaksut ja tutkintoon johtava tilauskoulutus eivät ole todellinen rahasampo. Maksuton koulutus on merkittävä vetovoimatekijä, jolla edistetään maamme kansainvälistymistä.

Keskeneräistä korkeakoulujärjestelmää tulee kehittää aidon duaalimallin mukaisesti

Korkeakoulujen ei pidä luoda duaalimallin vastaisia koulutusjatkumojia. Ammattikorkeakoulututkintojen on tähdättävä ensisijaisesti työelämään, ei vain jatko-opintoihin. Aito duaalimalli on ammattikorkeakoulu- ja yliopistotutkintojen sisällöissä ja niiden tuottamassa osaamisessa. Suomalaisen yhteiskunnan tarpeisiin vastaavaa duaalimallia tulee vahvistaa edelleen kehittämällä ammattikorkeakouluihin kolmannen syklin tutkintoja.

Uudet rajaukset opintoaikoihin lopetettava

Opiskelun tahtia ei saa kiristää entisestään uusilla opintoaikojen rajauksilla. Opiskelijalle on annettava riittävästi aikaa opiskella sekä esimerkiksi mahdollisuus työskennellä, hoitaa lapsia tai osallistua yhteiskunnalliseen toimintaan opintojen aikana.

Korkeakouludemokratia on turvattava

Korkeakoulussa opiskelijoita koskevia päätöksiä tekevät korkeakoulu yhteisön jäsenet. Päätöksenteko ei saa karata korkeakoulu yhteisön ulkopuolella rakenteellisen kehittämisen hankkeissa ja niiden tuloksina syntyvissä uusissa rakennelmissa. Opiskelijoiden äänen on kuuluttava myös korkeakoulun ylläpitäjän päätöksenteossa.

Opiskelijan hyvinvointi

Opiskelijan toimeentulo on varmistettava

Opintotuella on tultava toimeen, ja sen on oltava tasa-arvoinen kaikille korkeakouluopiskelijoille elämäntilanteesta huolimatta. Opintotukea on kehitettävä opintorahapainotteisesti, ei opintolainapainotteisesti, ja opintoraha on sidottava elinkustannusindeksiin. Näin lyhennetään opintoaikoja sekä vähennetään opintojen aikaista velkaantumista ja toimeentulo-ongelmista johtuvaa epävarmuutta.

Harjoittelun aikaiseen toimeentuloon ja sen turvaamiseen on etsittävä uudenlaisia ratkaisuja. Opiskelijan tulee voida keskittyä harjoitteluunsa täysipainoisesti ilman kohtuutonta taloudellista raskautta.

Kesäajan toimeentulotuen saamisesta on tehtävä helpompaa. Epävarmassa kesätyötilanteessa opiskelijan kesäajan toimeentuloa vaikeuttavat toimeentulotuen pitkät käsittelyajat sekä pakollinen opintolainan nostaminen. Järjestelmää on kehitettävä näiden rajoitusten vähentämiseksi.

Opiskeluiden aikaisen asumisen tukemisen tulee olla ympärivuotista ja riittävän kattava.

Opiskeluterveydenhuolto tasa-arvoiseksi kautta maan

Kaikki terveydenhuoltopalvelut tulee tarjota esteettömästi niin suomalaisille kuin ulkomaalaisillekin opiskelijoille. Palveluiden järjestäjällä on oltava asiantuntemusta korkeakouluopiskelijoista ja opiskelijoilla on oltava mahdollisuus itse vaikuttaa omaan terveydenhuoltoonsa. Myös toiseen asteen koulutuksen aikainen opiskeluterveydenhuolto tulee olla kunnossa, jotta korkeakouluopintonsa aloittavat ovat kokonaisvaltaisesti terveitä.

Opiskeluterveydenhuoltoa voidaan kehittää kokonaisuutena, joka mahdollistaa paikalliset, eri oppilaitosten opiskelijat huomioon ottavat järjestelyt. Opiskeluterveydenhuoltoon on kuitenkin luotava valtakunnallinen ohjausjärjestelmä, järjestetäänpä se ammattikorkeakoulun tai muun järjestelmän välityksellä. Opiskeluterveydenhuolto on järjestettävä sosiaali- ja terveysministeriön suositusten mukaisesti.

Pohjois-Suomen raide- ja bussiliikenteen palvelut on turvattava

Vapaa liikkuminen vaatii joukkoliikenteen tukemista. Toimivat, opiskelijahintaiset joukkoliikenneyhteydet ylläpitävät opiskelijan yhteyttä kotiseutuunsa ja laajentavat tämän vapautta valita asuinpaikkansa. Joukkoliikenteen määrärahoja tulee voida käyttää myös opiskelija-alennuksiin.